

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

Detaljplan för Norra Skuru, Nacka kommun

Upprättad på Exploateringsenheten i maj 2009 och reviderad i mars 2011.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ALLMÄNT	3
DETALJPLANEN	3
ORGANISATORISKA FRÅGOR	3
Ansvarsfördelning	3
Genomförandeorganisation	4
Preliminär tidsplan	4
Genomförandetid	5
Genomförande allmän plats	5
Genomförande kvartersmark	6
Genomförande vattenområden	6
FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR	7
Ägoförhållanden	7
Fastighetsbildning	7
Gemensamhetsanläggning, fastighetssamverkan	9
Enskild infart via annan fastighet, servitut	11
Enskilda parkeringsplatser	11
Z-områden	11
TEKNISKA FRÅGOR	12
Vägar och trafik	12
Gångvägar	13
Parkanläggningar och natur	13
Vatten och avlopp	14
Dagvatten	14
El/energi och tele	14
Avfallshantering	15
Tekniska undersökningar	15
EKONOMISKA FRÅGOR	15
Gator mm	15
Parkanläggningar mm	15
Marklösen och z-områden	15
Gatukostnadsutredning	17
Vatten och avlopp	19
Fastighetsbildning	20
Gemensamhetsanläggningar	20
Enskild infart via annan fastighet	20
Bygglov, byggnämnan och planavgift	20
Sammanfattning, ekonomiska konsekvenser för fastighetsägare	20
Kommunal ekonomi	21
BILAGOR	
Bilaga 1, Fastigheter som är berörda av kommunalt inlösen av mark	
Bilaga 2, Fastigheter som är berörda av släntanpassning eller stödmur (z-område)	
Bilaga 3, Fastigheter som ska tillföras tomtmark från kommunal mark (Sicklaön 40:13)	
Bilaga 4, Fastigheter med infart via annan fastighet respektive via gångstig	
Bilaga 5, Ersättningsprinciper	

ALLMÄNT

Genomförandebeskrivningen redovisar de organisatoriska, fastighetsrättsliga och tekniska åtgärder samt de ekonomiska förutsättningar som behövs för ett ändamålsenligt och i övrigt samordnat plangenomförande. Genomförandebeskrivningen har inte någon självständig rättsverkan utan skall fungera som vägledning till de olika genomförandeåtgärderna. Avgöranden i frågor som rör fastighetsbildning, VA-anläggningar, vägar m.m. regleras således genom respektive speciallag.

DETALJPLANEN

Detaljplanen omfattar den norra delen av Skuru, inklusive del av Anna Visborgs minne. Planområdet avgränsas av Skurusundsvägen i nordväst. Planförslaget syftar till att möjliggöra bebyggelse för permanentboende, ordna angöring till fastigheterna samt att förse planområdet med kommunalt vatten och avlopp. Planförslaget innebär kommunalt huvudmannaskap för allmän plats, vägar park och natur.

Planförslaget innehåller tomter för villabebyggelse, två exploateringsområden för bostadsbebyggelse och ett exploateringsområde för bostäder alternativt vård, ett fritidsområde samt en tomt för förskola.

ORGANISATORISKA FRÅGOR

Ansvarsfördelning

Huvudmannaskap för allmän platsmark

Nacka kommun ska vara huvudman för gator och andra allmänna platser och anläggningar. Nacka kommun är ansvarig för att vägarna byggs ut till kommunal standard och för upprustning av parkanläggningar. Nacka kommun ansvarar för drift och underhåll.

Huvudmannaskap för vatten och avlopp

Nacka kommun kommer att vara huvudman för de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna genom Tekniska nämnden. Nacka kommun är ansvarig för att vatten- och avloppsledningar byggs ut i området, samt ansvarar för drift och underhåll.

El/energi och tele

Nacka Energi AB svarar för utbyggnad, drift och underhåll av elektriska ledningar. Telia Sonera svarar för utbyggnad, drift och underhåll av teleledningar.

Kvartersmark

Respektive fastighetsägare svarar för byggande inom kvartersmark samt för fastighetsbildning, inklusive bildande av gemensamhetsanläggningar.

En eller flera samfällighetsföreningar bildas för att ansvara för byggande samt drift och underhåll för de föreslagna gemensamhetsanläggningarna för parkering, sophantering, samt för anläggningar inom bebyggelseområdet vid Kungsviken.

En ekonomisk förening, bryggförening, bör bildas för att svara för utbyggnaden och driften av de föreslagna gemensamma bryggorna inom WV1-betecknade områden.

Genomförandeorganisation

Genomförande och samordning

Genomförandet inom allmän plats leds och samordnas av Miljö & Stadsbyggnad, exploateringsenheten. Den tekniska kontrollen vid byggande av allmänna VA-anläggningar, vägar och parkanläggningar mm handläggs av Miljö & Stadsbyggnad.

Mark- och avtalsfrågor

Markfrågor handläggs inom kommunen av Fastighetskontoret medan exploaterings-, avtals- och övriga genomförandefrågor handläggs av Miljö & Stadsbyggnad, exploateringsenheten.

Fastighetsbildning m.m.

Fastighetsbildningsfrågor, fastighetsplan, inrättande av gemensamhetsanläggningar och andra fastighetsrättsliga frågor handläggs av lantmäterimyndigheten i Nacka kommun.

Bygglov och bygganmälan

Ansökan om bygglov och marklov inlämnas till Miljö- och stadsbyggnadsnämnden (MSN). Till MSN lämnas även bygganmälan efter godkänt bygglov och innan byggstart. Samråd i bygglovfrågor sker med bygglovenheten. Nybyggnadskarta beställs hos lantmäterienheten.

Preliminär tidsplan

Planering:	
Tillstyrkan av förslag till detaljplan, Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	April 2011
Antagande av fastighetsplaner, Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	April 2011
Tillstyrkan av förslag till detaljplan, kommunstyrelsen	Juni 2011
Fastställande gatukostnadsutredning, kommunstyrelsen	Juni 2011
Antagande detaljplan, kommunfullmäktige	Juni 2011
Detaljplan laga kraft*	Juli/aug 2011

Genomförande, allmän plats:	
Projektering av väg och VA m.m.	Aug 2011-2:e kv 2012
Entreprenadupphandling, väg, VA m.m.	3:e kv 2012
Marklösen, fastighetsregleringar	2012
Utbyggnad av väg och VA m.m.	2013
Genomförande, kvartersmark	
Fastighetsbildning, lantmäteri-förrättningar	Aug 2011-
Anläggningsförrättningar, gemensamhetsanläggningar (områden för parkering/sophantering, anläggningar inom bebyggelseområde vid Kungsviken)	Aug 2011-2012
Markanvisning, exploateringsområden inom Sicklaön 40:13	2012-2013
Husbyggnadsstart (2 år efter detaljplan laga kraft)	Aug 2013

*Den preliminära tidsplanen anger tider utifrån förutsättningen att kommunfullmäktiges beslut om antagande av detaljplanen inte överklagas. Vid ett överklagande kan tidpunkten då detaljplanen vinner laga kraft förskjutas upp till två år framåt i tiden. Det innebär att även tidpunkten för genomförandet, utbyggnad av väg och VA samt husbyggnadsstart, förflyttas framåt i tiden.

Genomförandetid

Genomförandetiden föreslås vara 10 år. Detta är den längsta genomförandetid en detaljplan får ges. Genomförandetiden för allmän plats, samt för z- områden inom kvartersmark, börjar den dag detaljplanen vinner laga kraft.

Genomförandetiden för kvartersmark för enskilt byggande föreslås börja 2 år från den dag beslutet att anta planen vunnit laga kraft och gälla i 8 år. Under genomförandetiden har fastighetsägarna en säkerställd rätt att få bygga enligt detaljplanen. Efter genomförandetidens utgång kan byggrätten ändras utan att fastighetsägare ersätts för eventuell förlorad byggrätt.

Motivet till den s.k. förskjutna genomförandetiden är att de allmänna väg- och VA-anläggningarna ska kunna färdigställas utan störningar innan enskilda fastighetsägare påbörjar sin byggnation på kvartersmark.

Genomförande allmän plats

Utbyggnad av gator och övriga anläggningar på allmän platsmark samt utbyggnad av vatten- och avloppsledningarna påbörjas när detaljplanen har vunnit laga kraft och projektering är genomförd. Entreprenad för anläggningsarbeten kommer att handlas upp på marknaden av kommunen, enligt lagen om offentlig upphandling (LOU).

Respektive ledningshavare för t.ex. el och tele inom området tillfrågas under detaljprojekteringen om de önskar samordna markförläggning av deras ledningar i samband med nedgrävning av VA-ledningarna.

Genomförande kvartersmark

Enskilt byggande på tomtmark

Bygglov kan ges när genomförandetiden för kvartersmarken börjar gälla och erforderlig fastighetsbildning är genomförd. Enskilt byggande kan påbörjas efter att bygglov beviljats.

Om utbyggnaden av vatten- och avloppsanläggningar och vägarna är slutförd innan genomförandetiden för kvartersmarken börjat löpa ska dock bygglov kunna prövas.

Markanvisning

De två exploateringsområden som är inom fastigheten Sicklaön 40:13 kommer att överlåtas till privata exploatörer genom markanvisning. Kommunen kan komma att utse exploatör genom markanvisningstävling.

Förskola

I detaljplanen reserveras ett område för en förskola med upp till fyra avdelningar. Det finns olika möjligheter att genomföra utbyggnaden. Kommunen kan, som fastighetsägare, ansvara för utbyggnaden och driva verksamheten i egen regi eller hyra ut förskolelokalen till privat anordnare.

Genomförande vattenområden

Områden för gemensamma bryggor

Inom de områden som betecknas "WB1" i detaljplanen ges möjlighet för småbåtshamn/gemensamma bryggor för närliggande fastigheter inom planområdet. De fastigheter som i första hand bör komma i fråga är de fastigheter som saknar angöring till allmän gata: Sicklaön 12:59, 12:62, 12:66, 12:67, 12:68, 12:69, 12:70, 12:71 samt 12:72. Dessa vattenområden är belägna inom fastigheten Sicklaön 40:13 som ägs av Nacka kommun. Kommunen avser att genom avtal upplåta områdena till bryggförening (ekonomisk förening) som bildas av fastighetsägarna i syfte att ansvara för anläggningarna och administrera uthyrning till respektive fastighetsägare.

Enskilda bryggor

Fastigheterna Sicklaön 12:12, 12:13, 12:14, 12:15, 12:16, 12:17, 12:19, 12:20, 12:21, 12:22, 12:23, 12:28, 12:30, 12:31, 12:35 och 12:125 inom bebyggelseområdet vid Kungsviken, som saknar väganslutning, ges möjlighet att ordna en mindre brygga per fastighet, inom de områden i Kungsviken som betecknas "WB2" i detaljplanen.

Dessa områden är belägna inom fastigheten Sicklaön 40:13 som ägs av Nacka kommun. Kommunen avser att genom avtal upplåta områdena till bryggförening (ekonomisk förening) som bildas av fastighetsägarna i syfte att ansvara för anläggningarna och administrera uthyrning till respektive fastighetsägare. En förvaltning i föreningsform syftar även till att uppnå en samlad utformning av bryggorna.

FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR

Ägoförhållanden

Planområdet omfattar totalt 85 registerfastigheter som utgör 68 tomter. En av dessa fastigheter, Sicklaön 12:55, ägs av Nacka kommun. Övriga fastigheter är i privat ägo. Därutöver ingår del av Sicklaön 40:13, vilken ägs av Nacka kommun och utgörs av gatumark och grönområde, samt del av Sicklaön 12:9, vilken ägs av Stiftelsen Anna Visborgs minne.

Fastighetsbildning

Inom befintliga bebyggelseområden bibehålls huvudsakligen nuvarande fastighetsindelning. Detaljplanen anger bestämmelser om antalet fastigheter inom respektive kvarter, vilket möjliggör justeringar av fastighetsgränser.

Fastighetsbildning inom kvartersmark sker på initiativ av fastighetsägarna själva. Åtgärder som enbart berör en enskild fastighet, t.ex. avstyckning, kan endast sökas av den fastighetsägaren. Åtgärder som berör två eller flera fastighetsägare, fastighetsreglering eller inrättande av gemensamhetsanläggning, kan sökas av någon av fastighetsägarna.

Inom två delområden upprättas fastighetsplan för att i ett sammanhang justera fastighetsindelningen, se följande stycke nedan.

Fastighetsbildning, där så är aktuell, ska ske innan bygglov får ges.

Det föreslagna området för förskola ligger huvudsakligen inom Sicklaön 40:13, men omfattar även del av Sicklaön 12:81, ca 177 kvm.

Kommunen får genom detaljplanen rätt att lösa in enskild mark för allmän plats (gator, park och naturmark). Marklösen krävs också för att möjliggöra breddning av vägområden. Mark som ska utgöra allmän plats överförs till kommunägd fastighet genom fastighetsreglering.

Detaljplanen kommer därmed att leda till justeringar av fastighetsgränser. Kommunen ansvarar för att fastighetsbildning sker till nya gränser för berörda fastigheter.

Det är främst fastigheter längs Högvallavägen, Bergkantsstigen och Kungsborgsbacken som berörs av marklösen för vägområde. Sicklaön 12:9 berörs genom att inlösen krävs bl a för befintlig vändplan i slutet av Skurusundsvägen, gångvägen i Skurusundsvägens förlängning samt i anslutningen till Utskogsvägen. Även andra fastigheter berörs av inlösen för att erhålla tillräckligt vägområde. I vissa fall krävs även en anpassning av väglänther mm in på enskilda fastigheter, s.k. z- områden, se särskilt avsnitt nedan.

De fastigheter som är berörda av inlösen respektive släntanpassning (z-område) på tomtmark för vägar redovisas i bilaga 1.

Ett antal fastigheter ska tillföras mark från kommunen genom fastighetsreglering. Syftet är att överföra mark som redan används av fastigheten för t ex infart, parkering och/eller justering av gränser av lämplighetsskäl. Dessa fastigheter framgår av bilaga 2. I de fall en fastighet även berörs av inlösen kan markbyte ske mellan kommunen och fastighetsägaren. Hur ersättningen för dessa områden bestäms redovisas i bilaga 5.

Fastighetsplan

För två delområden upprättas fastighetsplaner. Syftet är att säkerställa en ändamålsenlig fastighetsindelning, angöring, utrymme för, och deltagande i, gemensamhetsanläggning. Fastighetsplanerna innebär bl.a. att marköverföringar, fastighetsregleringar, ska genomföras mellan enskilda fastigheter.

Fastighetsplaner handläggs separat, men upprättas parallellt med detaljplanen. En fastighetsplan antas av Miljö – och stadsbyggnadsnämnden, och villkoras av att detaljplanen vinner laga kraft. Genomförandet av fastighetsplanen sker i ett sammanhang, genom lantmäteriförrättning.

Fastighetsplan för bebyggelseområdet vid Kungsviken

Fastighetsplanen ska reglera fastighetsindelning, gemensamhetsanläggning för enskild VA-anläggning, gångförbindelser samt parkering. Följande fastigheter ingår i fastighetsplanen: Sicklaön 12:12, 12:13, 12:14, 12:15, 12:16, 12:17, 12:18, 12:19, 12:20, 12:21, 12:22, 12:23, 12:24, 12:27, 12:28, 12:29, 12:30, 12:31, 12:35 och 12:125.

Fastighetsplan för område mellan Skurusundsvägen och Kungsborgsvägen

Syftet med fastighetsplanen är att förändra fastighetsindelningen för att tillskapa fastigheter lämpliga för bebyggelse, med förbindelse till gata. Följande fastigheter ingår i fastighetsplanen: Sicklaön 12:79, 12:81, 12:82, 12:83, 12:84, 12:85, 12:86, 12:87, 12:88, 12:97, 12:127 samt del av 40:13.

Nya tomter och exploateringsområden

Detaljplanen ger möjlighet till sju st nya tomter genom avstyckning från fastigheten Sicklaön 40:13. Ytterligare en ny tomt kan bildas av del av Sicklaön 40:13 tillsammans med fastigheten 12:33.

Detaljplanen medger kompletteringsbebyggelse i två exploateringsområden inom Sicklaön 40:13 samt ett exploateringsområde inom Sicklaön 12:9, där detaljplanen anger ”vård” som alternativ markanvändning. Därutöver omfattar detaljplanen även en ny tomt för en förskola inom nuvarande Sicklaön 40:13 samt del av Sicklaön 12:81.

Gemensamhetsanläggning, fastighetssamverkan

Inom kvartersmarken kan det bli aktuellt med gemensamhetsanläggningar som omfattar två eller fler fastigheter. Dessa gemensamhetsanläggningar utgörs av mark och/eller anordningar för kommunikation inom kvartersmark samt gemensamma parkeringsplatser, områden för sophantering eller andra anläggningar, t ex enskilda VA-ledningar. Förvaltning av gemensamhetsanläggningarna ska ske av en samfällighetsförening eller genom delägarförvaltning. Ansökan om bildande av gemensamhetsanläggning kan göras av de fastigheter som ska ingå och av kommunen.

Detaljplanen ger stöd för inrättande av gemensamhetsanläggningar genom att områden har reserverats särskilt för ändamålet. Dessa områden är betecknade med ”g” och indexnummer 1-8 i plankartan.

Respektive område, gemensamhetsanläggningens ändamål och samt de fastigheter¹ som föreslås delta i respektive anläggning redovisas nedan:

g 1:	Inom bebyggelseområdet vid Kungsviken
	Gångstråk och VA-anläggning (ingår i fastighetsplanen för området).
	Sicklaön 12:12, 12:13, 12:14, 12:15, 12:16, 12:17, 12:19, 12:20, 12:21, 12:22, 12:23, 12:28, 12:30, 12:31, 12:35 och 12:125.
g 2:	Vid Kungsviksvägen, norr och söder om ny gångväg till 12:7-8
	Områden för parkeringsplatser och sophantering
	Sicklaön 12:8, 12:12, 12:13, 12:14, 12:15, 12:16, 12:17, 12:19, 12:20, 12:21, 12:22, 12:23, 12:28, 12:30, 12:31, 12:35 och 12:125.

¹ Inom förslaget till detaljplan för Norra Skuru förekommer att två eller fler registerfastigheter tillsammans utgör en ”tomtenhet” med byggrätt för bostadsändamål. I redovisningen anges endast den fastighet som kan anses vara ”huvudfastighet”, och de ytterligare fastigheter som bildar respektive ”tomtenhet” anges inte.

g 3:	Vid Skurusundsvägen/Kungsborgsbacken
	Område för sophantering mm
	Sicklaön 12:72, 12:89, 12:90, 12:92, 12:81, 12:82, 12:83, 12:86, 12:91, 12:93, 12:94, 12:96, 12:98, 12:103, 12:104 och 12:124
g 4:	Vid Bergkantsstigen, kurvan
	Område för parkeringsplatser och sophantering
	Sicklaön 12:59, 12:62, 12:66, 12:67, 12:68, 12:69, 12:70 samt 12:71.
g 5:	Vid Kungsborgsvägens vändplan
	Område för parkeringsplatser
	Sicklaön 12:72 och 12:90
g 6:	Inom exploateringsområdet, del av Sicklaön 12:9
	Infartsväg
	Sicklaön 12:49, utanför planområdet, samt tillkommande ännu inte bildade fastigheter inom exploateringsområdet.
g 7:	Söder om Skurusundsvägens vändplan
	Område för parkering och sophantering
	Sicklaön 12:2, 12:3, 12:11 samt 12:7 (endast sophantering)
g 8:	Söder om Skurusundsvägens vändplan
	Gemensam infartsväg
	Sicklaön 12:2 och 12:7

Anläggningar för parkering och sophantering kan utgöra en gemensam anläggningssamfällighet som förvaltas av en nybildad samfällighetsförening för hela planområdet. Alternativt kan anläggningarna utgöras av separata anläggningssamfälligheter. Vilka fastigheter som i det fallet ska delta i respektive anläggningssamfällighet fastställs vid förrättning. Vid anläggningsförrättningen beslutas även om ersättningsfrågor. Till grund för förrättningen kan avtal mellan sakägarna föreligga.

Område ”g 5”, parkering vid Kungsborgsvägens vändplan, är beläget ca 5 m från en kraftledning. Anläggningsbeslutet bör därför innehålla de utformningskrav som ställs enligt gällande starkströmsföreskrifter.

Det finns inget hinder för att inrätta gemensamhetsanläggning inom kvartersmark som saknar beteckning ”g”. Behovet, lämpligheten och vilka fastigheter som ska delta prövas vid lantmäteriförrättning efter ansökan. Gemensamhetsanläggning kan bildas också inom föreslagna exploateringsområden, i de fall sådana är lämpliga utifrån hur bebyggelse och fastighetsindelning kan komma att utformas.

Enskild infart via annan fastighet, servitut

Några fastigheter är inte belägna i direkt anslutning till allmän gata utan har sin in- och utfart till fastigheten via en eller flera andra enskilda fastigheter.

Dessa fastigheter har oftast en servitutsrätt till väg över stamfastigheten från tiden då fastigheten bildades. Om rättighet saknas kan sådan skapas genom avtal om servitut mellan fastighetsägarna eller genom förrättning enligt anläggningslagen. Detaljplanen ger stöd för dessa rättigheter genom att områden har betecknats med ”y” i detaljplanekartan.

Till några fastigheter sker anslutning till allmän väg via stig/gångväg över naturmark, vilket i några fall illustrerats på plankartan. Om rättighet saknas kan sådan skapas genom avtal om servitut. De fastigheter som har angöring via annan fastighet respektive anslutning via gångstig redovisas i bilaga 4.

Enskilda parkeringsplatser

För tre fastigheter har särskilda och separata utrymmen reserverats för parkeringsplatser. Ett område vid Skurusundsvägens vändplan har avsatts för parkering till förmån för fastigheten Sicklaön 12:3, eftersom angöringen till fastigheten sker via gång- och cykelvägen i Skurusundsvägens förlängning, där biltrafiken bör begränsas. För fastigheten Sicklaön 12:82 har ett utrymme avsatts vid Kungsborgsbacken därför att parkering inte kan ske inom den egna fastigheten på grund av topografien. För fastigheten Sicklaön 12:7 har ett parkeringsutrymme reserverats i närheten av Skurusundsvägens vändplan, i anslutning till gemensamhetsanläggning för infartsväg.

Områdena är belägna inom fastigheten Sicklaön 40:13 som ägs av Nacka kommun. Kommunen avser att upplåta, alternativt överlåta parkeringsutrymmet till respektive fastighet enligt särskilda överenskommelser.

Z-områden

Till följd av höjdskillnader mellan väg och tomter uppstår slänter. Förbättringarna av vägarna, breddning och/eller förändringar i höjded kan medföra att vägsränter måste anpassas och delvis läggas inom tomtmark. I stället för att kommunen löser in markområden för slänt utgör de en del av tomten och kvarstår i fastighetsägarens ägo. Aktuella områden är markerade med ”z” i plankartan.

Då terrängen inom planområdet är mycket kuperad kan ett så kallat z-område även innefatta befintliga och tillkommande stödmurar som krävs för att hantera höjdskillnader mellan väg och tomt.

Bestämmelsen innebär att området kan komma att tas i anspråk för att anlägga och underhålla vägsränter eller stödmur, och säkerställer det behovet. De fastigheter som är berörda av släntanpassning eller stödmur (z-område) på tomtmark redovisas i bilaga 1.

TEKNISKA FRÅGOR

Vägar och trafik

För utbyggnad av bostadsbebyggelsen krävs att vägarnas standard förbättras. Vägnetet skall uppfylla de krav som ställs i ett permanentbebott område gällande bärighet, framkomlighet och trafiksäkerhet.

För att uppnå standarden förutsätts en ombyggnad av vägarna, genom anläggning av ny överbyggnad med slitlager. Svåra lutningar åtgärdas genom profiljusteringar. Framkomligheten förbättras genom viss vägbreddning och anläggning och vändplaner. Vägarna förses med belysning. Vägdagvatten avleds via skärvdiken med dräneringsledning.

Skurusundsvägen är huvudväg inom området med belagd vägbana på 6,5 m bredd samt gångbana på 1,5 m. Övriga gator blir mellan 3,5 och 4,5 m breda.

Fastigheter utan möjlighet till bilväg

Planområdet är mycket kuperat och det finns riksintressen för kulturmiljö samt för kust och skärgård. Det har noga studerats både i programskedet och inför antagandet huruvida det är möjligt att anlägga bilväg fram till alla fastigheter men det har visat sig att det krävs för stora ingrepp i naturen och på enskilda fastigheter till orimligt höga kostnader för att det skulle kunna vara genomförbart. Några fastigheter kan därför inte få väg för biltrafik.

För Ledungsstigen skulle det krävas omfattande anläggningsåtgärder med schakt, sprängning och stödmurar samt stora fastighetsrättsliga intrång på befintliga fastigheter för att kunna anlägga en bilväg. En byggnad skulle dessutom behöva lösas in och rivras för att göra detta möjlig.

Området runt Kungsvikstrappan är oerhört brant och för att möjliggöra bilväg krävs antingen stora ingrepp i berget eller en vägbank/bro nere vid Kungsviken. Båda alternativen påverkar landskapsbilden samtidigt som de är oerhört kostsamma. Oavsett alternativ är det dessutom omöjligt att nå samtliga fastigheter.

För de två fastigheterna på berget norr om Kungsviksvägen blir en bilväg ett stort samt kostsamt intrång i känslig natur. Ett vägalternativ fanns med i samrådshandlingen men efter synpunkter från såväl fastighetsägare som remissinstanser togs den bort till utställningen.

För dessa fastigheter reserveras utrymmen för parkeringsplatser i detaljplanen, som enskild parkeringsyta eller i form av gemensamhetsanläggning. De flesta av dessa fastigheter kan nås via allmänna eller gemensamma gångvägar, men ett par har angöring via gångpassage över naturmark.

Parkering

Parkering ska ske inom kvartersmark, på enskilda tomter eller inom områden avsedda för gemensamhetsanläggning för parkeringsändamål eller enskild parkeringsplats. Allmänna parkeringsplatser för besökande till området anläggs vid Kungsborgsbacken/Kungsborgsvägen.

Gångvägar

Ett antal fastigheter kan endast angöras via gångvägar eller gång- och cykelvägar, bl a Kungsvikstrappan samt Ledungsstigen. För att öka tillgängligheten anläggs en konsolbrygga längs med Kungsviken mellan gångvägen i Skurusundsvägens förlängning och Kungsvikstrappan. Samtliga gångvägar rustas och förbättras.

En helt ny gångväg anläggs till fastigheterna Sicklaön 12:7 och 12:8, från Kungsviksvägen fram till befintliga trappor som ansluter till fastigheterna.

Parkanläggningar och natur

De allmänna anläggningar som utgörs av gångstigar och trappleder inom naturmark rustas upp för att uppfylla krav på den allmänna säkerheten och ett större utnyttjande under en längre säsong. Även befintlig fd ångbåtsbrygga rustas upp för att möjliggöra tillfällig angöring med båt. Naturmark iordningställs där behov av detta bedöms föreligga. Aktuella åtgärder kan vara röjning, gallring och städning.

En ny lekplats och träffpunkt planeras norr om korsningen Skurusundsvägen/Högvallavägen.

Vatten och avlopp

Fastigheterna inom kommer att anslutas till det kommunala VA-nätet som byggs ut inom planområdet. Ledningarna byggs ut med ett lågtryckssystem med grunt förlagda ledningar i isolerlåda med värmekabel.

Kommunen levererar efter beställning från fastighetsägaren en enhet med pump för pumpning av avloppsvatten. Fastighetsägaren installerar själv pumpenheten på sin fastighet. Kommunen svarar för service av pumpenheten under förutsättning att placeringen godkänts av kommunen.

Inom området Kungshamn/Kungsvik är det på pga. områdets specifika och svåra förhållanden, med små tomter och svårtillgänglig topografi, inte möjligt att anlägga allmänna VA-ledningar fram till respektive fastighet utan stora ingrepp inom de enskilda fastigheterna.

I stället föreslås att VA-ledningarna inom bebyggelseområdet utgör en gemensamhetsanläggning och den enskilda anläggningen ansluts till det kommunala VA-nätet.

En gemensamhetsanläggning inom området ger möjlighet till samutnyttjande inom de begränsade utrymmena, en möjlighet som kommunen som huvudman inte kan erbjuda. Det gemensamma ledningsnätet inom kvartersmarken kan, på grund av de speciella fysiska förhållanden som råder, liknas vid den ledningsdragning varje fastighet måste ordna inom den egna fastigheten, från förbindelsepunkt utanför fastighetsgräns.

Dagvatten

Dagvattnet inom kvartersmark ska så långt som möjligt omhändertas lokalt inom respektive fastighet. Omhändertagandet kan omfatta infiltration via mark och eventuellt komplettering med fördröjning inom fastigheten. Överskottsvatten kan ledas mot diken eller över nedströms liggande fastighet om det kan ske utan orsaka denna skada.

Dagvatten från parkeringsplatser med mer än 20 platser ska passera genom oljeavskiljare.

El/energi och tele

El- och teleledningarna kan förläggas i mark, vilket normalt sker i samband med att VA-ledningar läggs i gatorna. Ny bebyggelse ansluts till de befintliga näten.

De delar av planområdet som idag elförsörjs från Anna Visborgs minnes el-anläggning ska anslutas till Nacka Energis eldistributionsnät i enlighet med den koncession Nacka Energi har för elförsörjning i Nacka kommun.

Avfallshantering

Sophantering ska ske inom kvartersmark, på enskilda tomter eller inom områden avsedda för gemensamhetsanläggning för ändamålet.

Tekniska undersökningar

WSP AB har utfört en förstudie av befintligt vägnät, geotekniska förhållanden, och en förprojektering av vägområden, åtgärder i plan och profil samt behov av stödmurar mm. Förstudien omfattar även en översiktlig kostnadsbedömning. I förstudien ingår också utformningen av sträckning för den nya gångvägen till fastigheterna Sicklaön 12:7 och 12:8. Delar av förstudien som berör möjligheten att anlägga bilväg till samtliga fastigheter biläggs till planhandlingarna.

EKONOMISKA FRÅGOR

Gator mm

Kostnaden för en ombyggnad av vägnätet har beräknats till ca 22,0 miljoner kronor. I den beräknade kostnaden ingår projektering, anläggning av väg inklusive avledning av vägdagvatten och gatubelysning samt administration mm.

Driftkostnader

Drift och underhåll av gator och gångvägar inom detaljplanen bekostas med skattemedel.

Parkanläggningar mm

Kostnaderna för anläggningar, åtgärder och översyn inom park- och naturmark samt översyn och komplettering av gångvägar och stigar beräknas uppgå till ca 5,1 miljoner kronor.

Driftkostnader

Drift och underhåll av parkanläggningar inom detaljplanen bekostas med skattemedel.

Marklösen och z-områden

Kommunen ska köpa in den mark som enligt detaljplan utgör allmän plats, vilket omfattar vägar, tomtmark som behövs för vägområde samt park och naturmark. Vidare ska kommunen ersätta enskilda fastighetsägare för släntanpassning eller stödmur på tomtmark (z-område) och eventuella skador på enskilda anläggningar (staket m.m.) och vegetation.

Ersättningen för den aktuella marken och anläggningar på denna avgörs av lantmäterimyndigheten. Hur ersättningen för dessa markområden bestäms redovisas i bilaga 5.

Kostnaden för marklösen, förrättningskostnader och ersättningar samt anpassningar av infarter till enskilda fastigheter beräknas uppgå till ca 2,2 miljoner kronor.

Gatukostnadsutredning

Huvuddelen av kostnaderna för ombyggnad av vägarna inklusive erforderlig marklösen i samband med vägförbättringar, gångvägar, parkanläggningar, iordningsställande av naturmark och samt administration kommer att belasta fastigheterna inom planområdet.

Kostnaderna ska fördelas efter skälig och rättvis grund. Fördelningen av dessa kostnader kommer att beslutas om i gatukostnadsutredningen enligt plan- och bygglagen.

Kostnadsunderlag

Nedan redovisas de preliminära kostnaderna, vilka avser prisläget i april 2009, enligt gatukostnadsutredning under utställningen.

Utbyggnad av gata, gångbana och gångvägar, inklusive projektering, byggledning, dagvattenavledning mm	19 343 tkr
Belysning, gata	1 978 tkr
Inlösen och intrångsersättning	2 183 tkr
Administration, gata	630 tkr
Parkanläggning/-åtgärder inklusive projektering, byggledning mm	4 842 tkr
Belysning, park	178 tkr
Administration, park	70 tkr
Summa kostnader:	28 787 tkr
Avgår, kostnad som bärs av VA-kollektivet enligt "Nackamodellen"	- 537 tkr
Avgår, kostnader för gata som bärs av kommunen	- 2 565 tkr
Avgår, parkkostnader som bärs av kommunen	- 3 289 tkr
Avgår, kostnader för marklösen utöver "takpriset"	- 437 tkr
Summa avdrag:	- 6 958 tkr
SUMMA, att fördela på berörda fastighetsägare:	22 266 tkr

Den kalkylerade totalkostnaden som redovisats vid utställning av gatukostnadsutredningen kommer att gälla som takpris, med justering för generella kostnadshöjningar. Beloppet 22 266 000 kr utgör taket för uttag av gatukostnadsersättning för Norra Skuru. Eventuella kostnader utöver takbeloppet kommer att finansieras med skattemedel. I det fall de faktiska kostnaderna är lägre än takbeloppet ska dessa ligga till grund för debiteringen.

Fördelningsgrund

Nedan redovisas de principer som tillämpats vid beräkning av gatukostnadsersättning. Motiven till fördelningsmodellen redovisas i gatukostnadsutredningen.

Kostnaderna för park och natur fördelas lika mellan befintliga och tillkommande fastigheter/lägenheter inom planområdet, vilket innebär 16 080 kr per fastighet.

Kostnaderna för vägutbyggnad, gångvägar, markinlösen mm och administration fördelas genom andelstal. Andelstalen utgår ifrån en klassificering i tre grupper, med andelstal 0,6, 0,7 respektive 0,8. Tomt som är obebyggd eller har byggnader utan taxerat värde ges ett tillägg på 0,3. För fastigheter där direkt angöring till allmän gata inte kan ordnas görs ett avdrag på andelstalet med 0,3. För tillkommande fastigheter multipliceras andelstalet för en obebyggd fastighet inom respektive kategori med faktorn 2,0. Kostnaden för nyanläggning av anslutande gångväg till Sicklaön 12:7-8 belastar till 100 %, de två fastigheter som betjänas av den. Dessa fastigheter ges ett tillägg på andelstalen.

Andelstalen för de i detaljplanen föreslagna exploateringsområdena är beräknade utifrån en konstruktion av det maximala antalet tillkommande byggrätter inom respektive område.

Nedan redovisas belopp på gatukostnadsersättning. De preliminära kostnaderna för respektive fastighet redovisas i gatukostnadsutredningen.

Preliminär gatukostnadsersättning inom detaljplan för Norra Skuru	Andel park	Andelstal	Kr
Grupp 1, befintlig	1	0,6	118 777
Grupp 2, befintlig	1	0,7	135 917
Grupp 3, befintlig	1	0,8	153 057
Tillägg, befintlig obebyggd	-	0,3	51 420
Reducering, ej bilväg	-	- 0,3	- 51 420
Tillägg, anläggning ny väg	-	0,3	42 850
Grupp 1, tillkommande	1	1,8	324 456
Grupp 2, tillkommande	1	2,0	358 735
Grupp 3, tillkommande	1	2,2	393 015
Exploateringsområde 1, (del av Sicklaön 12:9)	8	16,0 (8*2,0)	2 869 883
Exploateringsområde 2, (del av Sicklaön 40:13, norra)	6	8,0 (4*2,0)	1 946 734
Exploateringsområde 3, (del av Sicklaön 40:13, södra)	17	30,6 (17*1,8)	5 515 746
Tomt för förskola	4	4,0	749 347
Fritidsområde	1	-	15 938

Gatukostnadsersättningen ska betalas då vägarna är färdigställda och kan tas i drift. Faktura skickas ut av kommunen.

Vatten och avlopp

Kostnaden för kommunalt vatten och avlopp tas ut enligt gällande VA-taxa. Nedan redovisas exempel på anläggningsavgift för anslutning till kommunalt vatten och avlopp med LTA-system (lågtrycksavlopp) enligt 2010 års taxa.

Tomtstorlek, kvm	Avgift tomtarea, kr	Bostadsavgift, kr	Servisavgift, kr	Totalt, kr
500	12 830	28 715	48 283	89 828
1 000	25 660	28 715	48 283	102 658
1 500	38 490	28 715	48 283	115 488

Härtill tillkommer ledningsdragning på tomtmark som den enskilde ansvarar för.

Kommunen levererar en pumpenhet till fastighetsägaren när denne ska ansluta sig till kommunalt vatten- och avlopp. Kostnaden för pumpenheten ingår i taxan. När fastighetsägaren har installerat pumpenheten och fått installationen godkänd av kommunen betalar kommunen för närvarande ett installationsbidrag om 7 885 kronor.

Kommunen betalar ut en schablonersättning för privat VA-anläggning, som blir onyttig till följd av utbyggnad av allmänna VA-anläggningar. Ersättning sker endast för anläggningar som kommunen har gett tillstånd för, och ersättningen får inte överskrida vatten- respektive avloppsandelen i avslutningsavgiften. En förutsättning för ersättning är att den privata anläggningen kommit till stånd före tidpunkten före godkännande av start-PM för detaljplanen.

Debitering av anslutningsavgiften sker när anslutningspunkt finns upprättad och godkänt vatten kan levereras. Kommunen gör en översyn av VA-taxan varje år. Taxan kan därmed vara förändrad vid tidpunkten för anslutning och debitering.

Anslutningsavgiften för den gemensamma VA-anläggningen inom bebyggelseområdet vid Kungsviken kommer att regleras i särskilt avtal mellan Tekniska nämnden och samfällighetsföreningen.

Den totala utbyggnadskostnaden för det kommunala VA-nätet har beräknats till ca 18,3 miljoner kronor inklusive pumpar, installationsbidrag, inlösen av enskilda anläggningar mm. Intäkter genom anslutningsavgifter uppgår till cirka 7,2 miljoner kronor, exklusive moms, vid anslutning av samtliga fastigheter.

Driftkostnader

Drift och underhåll finansieras genom bruksavgifter enligt fastställd VA-taxa.

El/energi och tele

Anslutnings- och bruksavgifter tas ut enligt taxa för respektive ändamål.

Fastighetsbildning

Ersättningar för nödvändiga marköverföringar respektive bildande av gemensamhetsanläggning på kvartersmark beslutas av lantmäterimyndigheten, efter ansökan om förrättning. Hur ersättningen bestäms redovisas i bilaga 5.

Kostnaden för lantmåteriförrättning fördelas mellan berörda fastigheter enligt förrättningsbeslut.

Gemensamhetsanläggningar

Anläggningskostnader och kostnader för drift och underhåll fördelas mellan deltagande fastigheter genom andelstal i respektive anläggningsförrättning. Samtliga kostnader förknippade med gemensamhetsanläggningar och bildandet av dessa svarar respektive förening/deltagande fastigheter för.

Enskild infart via annan fastighet

Fastighet med infart över annan enskild fastighet reglerar eventuella ersättningar genom avtal sinsemellan eller enligt förrättningsbeslut.

Bygglov, bygganmälan och planavgift

Kommunen tar ut avgifter för bygglov och bygganmälan samt planavgift enligt gällande taxa.

Sammanfattning, ekonomiska konsekvenser för fastighetsägare

En laga kraftvunnen detaljplan med garanterad byggrätt under genomförandetiden, standardhöjning av gator mm samt anslutning till det kommunala VA-nätet leder ofta till en ökning av fastighetens värde. Fastigheter som berörs av inlösen och/eller z-område erhåller ersättning för mark och anläggningar inom tomtmark.

Genomförandet av detaljplanen innebär även kostnader, vilka har beskrivits. Sammanfattningsvis omfattar genomförandet följande kostnadsposter:

- Gatukostnadsersättning
- VA-anslutningsavgift
- Servisledningar VA inom tomt
- Fastighetsbildning, i förekommande fall
- Gemensamhetsanläggning, i förekommande fall
- Markförvärv, i förekommande fall
- Nybyggnadskarta
- Bygglövsavgift, inklusive planavgift

Kommunal ekonomi

Den totala utbyggnadskostnaden för det kommunala VA-nätet med pumpar och installationsbidrag, lågtrycksavloppssystem (LTA), har beräknats till cirka 18,3 miljoner kr inklusive en grovt uppskattad kostnad för inlösen av befintliga enskilda anläggningar.

Anslutningsavgifter enligt 2010 års VA-taxa beräknas uppgå till ca 7,3 miljoner kr, vid anslutning av samtliga fastigheter. Underskottet beräknas därmed till ca 11,0 miljoner kr.

Enligt gatukostnadsutredning för Norra Skuru föreslås kommunen finansiera gatu- och parkanläggningar till en summa av 6,4 miljoner kr. Den kommunala finansieringen kan bli högre, bl a om de faktiska kostnaderna för utbyggnad av allmänna anläggningar överstiger det takpris som utgörs av det belopp som redovisas i gatukostnadsutredningen vid utställning.

Därutöver tillkommer gatukostnadsersättningar som belastar kommunen i egenskap av ägare av fastigheten Sicklaön 40:13, där detaljplanen ger tillkommande byggrätter (exploateringsområden, enstaka tomter, tomt för förskola). Beloppet uppgår till ca 11,1 miljoner kr.

Försäljning av åtta nybildade tomter samt markanvisning av två exploateringsområden ger kommunen intäkter.

Kommunens totalekonomi för detta projekt, planläggningskostnader m.m., VA och kostnader för allmänna anläggningar enligt gatukostnadsutredning samt intäkter till följd av markförsäljningar beräknas ge ett positivt netto.

Exploateringsenheten

Ulf Crichton
Exploateringschef

Susanne Moberg
Exploateringsingenjör

Fastigheter som är berörda av kommunalt inlösen av mark:

Fastighet	Berörd av inlösen för markområde för väg eller natur:	Kvm, ca:
Sicklaön 12:9	Skurusundsvägen samt vändplan och gångväg, naturmark, Utskogsvägen	2 336
Sicklaön 12:33	Skurusundsvägen	25
Sicklaön 12:37	Högvallavägen	21
Sicklaön 12:38	Högvallavägen	8
Sicklaön 12:39	Högvallavägen	29
Sicklaön 12:40	Högvallavägen	28
Sicklaön 12:42	Högvallavägen	48
Sicklaön 12:44	Högvallavägen	1
Sicklaön 12:45	Högvallavägen	8
Sicklaön 12:50	Skurusundsvägen	59
Sicklaön 12:51	Skurusundsvägen	179
Sicklaön 12:56	Bergkantsstigen	120
Sicklaön 12:57	Bergkantsstigen	186
Sicklaön 12:58	Bergkantsstigen/Skurusundsvägen	68
Sicklaön 12:61	Bergkantsstigen	26
Sicklaön 12:65	Bergkantsstigen	23
Sicklaön 12:67	Bergkantsstigen	57
Sicklaön 12:81	Kungsborgsbacken, grönområde	238
Sicklaön 12:83+84	Kungsborgsbacken	9
Sicklaön 12:86+88	Kungsborgsbacken	29
Sicklaön 12:89	Kungsborgsbacken	16
Sicklaön 12:91	Kungsborgsbacken	22
Sicklaön 12:95	Kungsborgsvägen	26
Sicklaön 12:96	Kungsborgsbacken	41
Sicklaön 12:98	Kungsborgsvägen	10
Sicklaön 12:123	Högvallavägen	47
Sicklaön 12:124	Kungsborgsbacken	17
Sicklaön 12:127	Skurusundsvägen	32

Fastigheter som är berörda av slantanpassning eller stödmur (z-område):

Fastighet	Berörd av slantanpassning/stödmur för väg inom kvartersmark:	z-område kvm, ca:
Sicklaön 12:9	Skurusundsvägen	843
Sicklaön 12:37	Högvallavägen	39
Sicklaön 12:38	Högvallavägen	31
Sicklaön 12:39	Högvallavägen	18
Sicklaön 12:42	Högvallavägen	32
Sicklaön 12:45	Högvallavägen	65
Sicklaön 12:54	Bergkantsstigen	24
Sicklaön 12:56	Bergkantsstigen	8
Sicklaön 12:61	Bergkantsstigen	69
Sicklaön 12:65	Bergkantsstigen	69
Sicklaön 12:67	Bergkantsstigen	16
Sicklaön 12:92	Kungsborgsvägen	16
Sicklaön 12:95	Kungsborgsvägen	31
Sicklaön 12:98	Kungsborgsvägen	29
Sicklaön 12:123	Högvallavägen	28

Fastigheter som ska tillföras tomtmark från kommunal mark
(Sicklaön 40:13):

Fastighet	Mark från område:	Kvm, ca:
Sicklaön 12:2	Naturmark (infartsväg)	82
Sicklaön 12:9, fritidsomr.	Naturmark (fritidsområde)	148
Sicklaön 12:9	Naturmark (parkering, slänt)	1 006
Sicklaön 12:9, expl.omr.	Skurusundsvägen samt kil	129
Sicklaön 12:23	Gångpassage	30
Sicklaön 12:45	Område söder om fastigheten	315
Sicklaön 12:46	Naturmark	38
Sicklaön 12:47	Naturmark	34
Sicklaön 12:52	Kungsviksvägen	27
Sicklaön 12:57	Natur/ny tomt	43
Sicklaön 12:84	Kungsborgsvägen, kil	6
Sicklaön 12:85	Naturmark	517
Sicklaön 12:94	Kungsborgsvägen/natur (infartsväg)	46
Sicklaön 12:96	Område söder om fastigheten	54
Sicklaön 12:104	Naturmark, hörn	48
Sicklaön 12:123	Område mellan 12:123 och 12:44	223
Sicklaön 12:125	Gångpassage	3

Fastigheter med infart via annan fastighet:

Fastighet	Infart/angöring från väg:	Via fastighet:
Sicklaön 12:3	Gångväg, Skurusundsvägens förlängning	Sicklaön 12:9 och 40:13
Sicklaön 12:11	Gångväg, Skurusundsvägens förlängning	Sicklaön 12:9 och 40:13
Sicklaön 12: 34	Bergkantsstigen	Sicklaön 12:55 samt ny tomt
Sicklaön 12: 55	Bergkantsstigen	Ny tomt (Sicklaön 40:13)

Fastigheter med angöring via gångväg på allmän platsmark:

Fastighet	Angöring från väg:	Via fastighet:
Sicklaön 12:7	Kungsviksvägen respektive Skurusundsvägen	Sicklaön 40:13
Sicklaön 12: 8	Kungsviksvägen	Sicklaön 12:55 samt ny tomt
Sicklaön 12: 12	Gångväg, Kungsviksvägens förlängning	Sicklaön 40:13
Sicklaön 12: 82	Kungsborgsvägen	Sicklaön 40:13

Ersättningsprinciper

Lantmäteriförrättning

När en ny detaljplan antas kan bestämmelserna i detaljplanen innebära förändringar i fastighetsindelningen kommer att ske. Beslut om förändringar i fastighetsindelningen fattas av lantmäterimyndigheten och genomförs genom en lantmäteriförrättning. Vid en marköverlåtelse kan marken ersättas med annan mark eller i pengar. När ersättning skall utgå kan parterna komma överens om en ersättning. Överenskommelsen ligger sedan till grund lantmäterimyndighetens ersättningsbeslut. Om överenskommelse inte träffas är det lantmäterimyndigheten som värderar marken som överläts om det har kommit in en ansökan om lantmäteriförrättning. Vid värdering av mark tillämpas olika principer, t ex beroende på hur marken användes tidigare och hur den ska användas efter överföringen.

Vinstdelning enligt fastighetsbildningslagen

Vid marköverlåtelser (fastighetsregleringar) inom kvartersmark fattas ersättningsbeslut enligt fastighetsbildningslagens bestämmelser om s.k. vinstdelning. En vanlig metod för att göra en vinstdelning är att man beräknar markens s.k. genomsnittsvärde. Det betyder att varje kvadratmeter mark inom en fastighet anses vara lika mycket värd. T.ex. om en obebyggd fastighet är värd X miljoner och den är 1 000 m² stor, betyder alltså det att värdet per m² är X 000 kr. Ska ett markområde om 10 m² överföras till grannfastigheten och man tillämpar värdering enligt genomsnittsvärdesprincipen innebär alltså det en ersättning om 10* X 000 kr.

Marknadsvärdeminskning enligt expropriationslagen

Om en väg ska breddas innebär detta ibland att mark behöver regleras från bostadsfastigheter till den s.k. gatufastigheten, som ligger inom allmän platsmark. Överenskommelse mellan fastighetsägarna kan ligga till grund för ersättningsbeslutet men i annat fall beslutar lantmäterimyndigheten om ersättning.

När lantmäterimyndigheten beslutar om ersättning för inlösen av mark för allmän platsmark tillämpas regler enligt expropriationslagen. Detta innebär att fastighetsägaren som avstår mark ska ersättas med den värdeminskning av fastigheten som markförlusten innebär. Detta värde är ofta marginellt jämfört med genomsnittsvärdet, och beror på om marken är anlagd med väg, staket mm. Principen är oberoende om gatufastigheten ägs av kommunen eller av t.ex. en vägföring.